

זאפ לראשון

יאיר ניצני

כבר בטור הבכורה שלי כאן ידעתי לנבא איזה דחיין פתטי אני אהיה בעתיד

הטור הראשון שכתבתי בעיתון זה פורסם בספטמבר 2011, לפני 11 שנים ואלפי וריאנטים, ובאופן לא מפתיע הוא עסק בנושא כתיבת הטור הראשון ובעובדה שלמרות שעשיתי כבר המון דברים בחיי, לא יצא לי אף פעם לכתוב באופן ממש רציף טור אישי.

שנים התחמקתי מהעניין של טור שבועי, כי חוץ מחיבה כללית להתחמקויות, ידעתי שיש דבר כזה שנקרא רדליין, שעלול לפגוע בדבר אחר כזה שנקרא שניצ, וכשהוא מגיע אתה צריך למסור טור, גם אם אין לך שום דבר לכתוב עליו שבוע והמוח שלך יותר ריק ממסעדת פירות ים בבני ברק.

אבל פותיתי להיכנס להרפתקה המפוקפקת, ומאז, כמו שחקן נרדוגל, אני חי משבת לשבת, כשבמהלך כל השבוע – כולל שבתות וחגים, לילות וימים – המוח שלי דואג לשגר לי מדי כמה שעות שדר מנג'ס עם השאלה "אז על מה תכתוב השבוע?". את הטור הראשון השויתי לדברים אחרים שעושים בפעם הראשונה, כמו הנשיקה הראשונה (או במקרה שלי: הסטירה הראשונה); הפעם הראשונה שבה קיבלתי מכות מערס; וההופעה הראשונה עם להקת רוק, שבה הקאתי את הנשמה יחד עם חבריי להרכב. ותהיתי: איך מתרגשים לפני טור ראשון? על מי מקיאים?

מאז כתבתי יותר מ-500 טורים, כולל כמה שכתבתי יותר מפעם אחת, ואני עדיין חי ומקליד. מה שמפתיע בטור הראשון שלי הוא העובדה שחיותי במדויק את ההתנהגות שתלווה אותי במהלך כל השנים קדימה, כלומר הרצון העז לברוח מהנייר אל כל דבר

אחר שיש בסביבה: להתנדב להסיע את הילדות לחוגים, לאכול תפוח, להתעקש לקפוץ לסופר, לרצות אגס, להתנדב להחליף נורות, להוריד זבל גם כשאין כלום בשקית, ואם היו מציעים לי להחליף את הכתיבה בשכיבה על מיטת מסמרים כשלוחם סומו דורך עלי – כנראה הייתי מסכים גם לזה בשמחה.

אין כמו טור שבועי כדי לאמץ התנהלות דחינית שמאפיינת בטלנים, אנשים עם הפרעות קשב או ילדים בני 5. בטור הראשון גם סיפרתי על כך שהתקשרתי ליאיר לפיד, שאז היה בעל טור מצליח, לקבל איזה טיפ קטן. הוא ענה לי בשקט שקצת קשה לו לעזור לי באמצע הגשת מהדרות יום ישישי – ומאז לא החזיר טלפון. ואף כתבתי כבר אז שכשהוא ירוץ לפוליטיקה – שיחפש אותי. מאז הוא התקדם להיות שר החוץ, מינה שגרירים, חתם על הסכמי שלום, ואני ממשיך לריב עם עצמי בכל שבוע מול המקלדת.

אין כמעט שבוע שבו אני לא חושב על השיר הנפלא שכתב הפזמונאי יענקל'ה רוטבליט, שהיה במשך שלוש שנים בעל טור שבועי ב"הארץ", שכלל בין היתר גם פזמונים. ב"קפה טורקי" רוטבליט התלונן על כך שקשה לו לספק את הסחורה בכל שבוע, שהעם מחכה לבשורה ושהוא צריך לעמוד בדדליין. הוא עייף, מנומנם, מביט בנייר ולא יוצא לו. הוא לא יודע על מה לכתוב, נוכר בחובות, כוסס ציפורניים, אוכל תפוח, שותה קפה ועוד קפה. למרות שלא הגעתי לקרסוליו של רוטבליט, וגם לא משלמים לי לפי שורות, אני בעיקר מזדהה עם המשפט בשיר: "תמיד הם קוראים לו נושא הבשורה – אבל משלמים לו לפי השורה".

דחיית השבת [13]

יאיר ניצני מורים גבה

הטור הראשון שלי

הטור הראשון שלי

המדור הראשון, ספטמבר 2011

תחנת רוח

יוסי ביילין

איך הפכתי את הפרידה מהתחנה המרכזית הישנה בתל אביב לברווז עיתונאי

אני הייתי משוכנע שהם טועים, ושמוכרחים ללכת קדימה עם תחנה חדשה ומודרנית. לא העליתי על דעתי מה מצפה לנו בתחנה החדשה. לא העליתי על דעתי שגם אני אצטער על הוצאת הישן מפני החדש.

בתום ימים אחדים היה בידיי חומר שיכול היה להספיק לספר בהיקף בינוני. הייתי חייב להפריד בין הבר לתבן, כדי שגורל הכתבה לא יהיה בלתי סביר, וכדי שהמאמר הראשון שלי בעיי תון לא יהיה, מה שכינו בעיתון, "פלאכטה" (כתבת ענק שכולה גיבוב מילים).

כתבת צנע מתאפיינת בכך שמותר לעסוק בה גם בהרבה תבן, כי הסיפור המובא בה לא חייב להסתיים במסר, ואמירה מעניינת של מוכר כעכים בתחנה ראויה לפרסום יותר מאשר ניתוח של מומחה תחבורה על הצורך בתחנות כאלה ועל יעילותן. ישבתי לילה שלם וערכתי את עצמי, עד שלפנות בוקר סיימתי את המלאכה בעיניים טרוטות. הרפסתי את הכתבה והבאתיה למערכת. זה נשמע קצת מוזר בעידן שבו יכול עיתונאי שלא לדעת את כתובת המערכת שלו, ולהעביר באינטרנט את כל הגיגיו, אבל בשנות ה-60 שום דבר לא היה וירטואלי. הקשתי בהתרגשות על דלתו של ד"ר גוטהלף ומסרתי לו את המאמר הראשון שלי. הוא הבטיח לקרוא בהקדם, והכתבה פורסמה אחרי יומיים. היא זכתה לתגובה נלהבת של אבי.

לימים התברר שהעורך ראה באמת למרחוק. רק ב-18 באוגוסט 1993 הועברו רוב האוטובוסים והמוניות מהתחנה הישנה אל התחנה החדשה. רק ב-31 ביולי 2009 הועברו תחנות האוטובוס האחרונות לתחנה החדשה, שהתיישנה בינתיים – והוחל בהריסת התחנה הישנה.

פרידתי המוקדמת ממנה התבררה כברווז עיתונאי... *

התחנה המרכזית הישנה, 1973 צילום: לע"מ

ה-20. שוחחתי עם כמה ממוכרי הנעליים ברחוב נווה שאנן, עם הקופאים שמכרו כרטיסים בתחנות שמהן יצאו האוטובוסים, ועם הקופאית של קולנוע "מרכז".

לכל מרואייניי היה ברור שהחלטתו של שר התחבורה, משה כרמל, היתה נחרצת, ושהתחנה אכן חווה את ימיה האחרונים. בעלי הקיוסקים, מוכרי הבגדים בפרוטה, מוכרי הפלאפל ורבים מאלה שהקיפו את התחנה במשך שנים ארוכות והתפרנסו ממנה, התלוננו על השלטונות. על העירייה, על הממשלה, על אגד. החשש האופייני מפני השינוי היה השורה התחתונה של השיחות שקיימתי.

ב-1 בספטמבר 1969 התייצבתי במערכת "דבר" ברחוב שינקין 45 בתל אביב. הדבר הראשון שפגשתי היה ריח הרפוס החרוף, ריח שנותר מזוהה בעיני עם העיתון המנוח – יותר מכל דבר אחר.

מעל קומת מכונות הרפוס מוקמה קומת המערכת, ואליה שמתי פעמי, לפגישה עם העורך, ד"ר יהודה גוטהלף. בעיני עצמי הייתי כבר עיתונאי ותיק: עורך עיתון הגימנסיה, כתב צעיר ב"קול ישראל לנוער" וכתב נוער ב"מעריב לנוער" לפני השירות הצבאי. בעיני גוטהלף, שמספר שנותיו היה גבוה פי שלושה משלי, נראיתי, בוודאי, טירון.

הוא היה איש מרשים, עם שיער שיבה שופע, רופא וטרינר בהכשרתו, מורה ותיק, עיתונאי ועורך שנמצא, פוליטי, על הקו שבין מפ"ם למפא"י, ונחשב אדם נוה לבריות. מודעת ה"דרושים" שגיליתי שלושה שבועות קודם לכן, לקראת תום שירותי הצבאי, ואשר הביאה אותי להתמודד על תפקיד הכתב, התייחסה למי שרה ברסק הכלכלי של העיתון, אבל העורך הקשיש לא דיבר איתי על כלכלה.

הוא אמר לי ש"בימים אלה" עומדים לפנות את התחנה המרכזית שהוקמה ב-1941, וביקש ממני להכין כתבת צבע שתעסוק בפרידה מהתחנה, ולהקדים בכך את העיתונים האחרים.

דווקא שמחתי. אחרי הכל, התחנה המרכזית הישנה היתה חלק בלתי נפרד מנעוריי. לא הצלחתי לאהוב אותה או לפתח כלפיה נוסטלגיה עזה, אבל היה לי מה לומר עליה, ויצאתי בשמחה למשימה הראשונה בעיתונות ה"אמיתית". ראייתי נוסעים אקראיים שהתלוננו שמעתה יהיה להם קשה יותר להגיע למחוזות חפצם. ראייתי את נהגי אגד שהפליגו בשבחה (אך היו גם כאלה שכפרו בעצם הצורך בתחנה מרכזית במחצית השנייה של המאה